

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็วและมีแนวโน้มที่จะก้าวสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้น ความต้องการกำลังคนที่มีความสามารถสูงในด้านต่าง ๆ จึงมีมากขึ้น การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคนให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยเฉพาะการให้การศึกษาแก่เด็กวัยประถมศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535-2539 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2533) ได้กำหนดมาตรการในการดำเนินงานด้านคุณภาพระดับประถมศึกษาในข้อที่ 17 ให้ศึกษาวิจัย และพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับสภาพความแตกต่างของนักเรียน โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความสามารถพิเศษ และกลุ่มที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา ดังนั้นแผนงานการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา โครงการใหม่ได้ให้มีโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางการศึกษาขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ ดังนี้

1. เพื่อให้โรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมความเป็นเลิศ ด้านภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ดนตรี กีฬา และศิลปะ ให้กับนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้เด็กที่มีความเป็นเลิศด้านภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ดนตรี กีฬา และศิลปะ ได้พัฒนาความสามารถให้สูงขึ้นตามศักยภาพ

การจัดบริการทางการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความสามารถสูงหรือเด็กสามารถพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนอย่างเต็มที่นั้นจะช่วยให้เด็ก ได้เรียนรู้ด้วยความสุขและมีผลต่อความก้าวหน้าทางสติปัญญาและความสามารถของเด็ก (Wyatt, 1982 อ้างถึงในกรรณิกา อุ่นแจ่ม, 2529) เช่นเดียวกับคำกล่าวของ Karnes and Karnes (1982 อ้างถึงใน เพ็ญศรี ชินตาปัญญากุล, 2532) ที่ว่า สำหรับเด็กเก่งหรือเด็กฉลาดแล้ว ครูควรจะหากิจกรรมที่ส่งเสริม หรือมีการจัดโปรแกรมที่เป็นการเสริมเด็กโดยเป็นการเร่งเรียนหรือการเสริมความรู้ ในเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น การจัดโปรแกรมการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความสามารถสูง มีหลักการพื้นฐานในการพัฒนาโปรแกรมอยู่ 2 ประการ ได้แก่

1. ให้เด็กที่มีความสามารถสูง ได้มีโอกาสอยู่กับเพื่อนในกลุ่มวัยเดียวกัน ซึ่งมีความสามารถต่าง ๆ กัน
2. ให้เด็กที่มีความสามารถสูงได้มีโอกาสอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีความสามารถทางสติปัญญาในระดับเดียวกัน

การเสริมการเรียนรู้ (Enrichment) เป็นวิธีหนึ่งจัดให้แก่เด็กกลุ่มนี้ได้เรียนรู้เพิ่มเติมไปจากหลักสูตรปกติ (ดวงเดือน อ่อนน่วม, 2529) ทำได้ 3 ลักษณะดังนี้คือ

1. เสริมการเรียนรู้ในแนวลึก หมายถึง การให้เด็กสามารถพิเศษได้ศึกษาเนื้อหาวิชาในหลักสูตรอย่างลึกซึ้งและเข้มข้นกว่าเด็กปกติอื่น ๆ

2. เสริมการเรียนรู้ในแนวกว้าง หมายถึง การให้เด็กสามารถพิเศษได้ศึกษาเนื้อหาวิชาในหลักสูตรในแนวกว้าง ด้วยการนำไปสัมพันธ์กับเรื่องอื่น ๆ เพื่อขยายวงของความรู้ในเรื่องนั้นให้กว้างขึ้น

3. เสริมการเรียนรู้ที่ทันสมัย หมายถึง การให้เด็กสามารถพิเศษได้ศึกษาเรื่องราวของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่เกิดขึ้นในขณะนั้นตามความสามารถ และความสนใจของตัวเอง

การจัดการศึกษาให้กลุ่มเด็กที่มีความสามารถสูงในลักษณะเสริมการเรียนรู้ และสอดคล้องกับการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาในหลักการที่ว่า เพื่อให้เด็กที่มีความสามารถสูงได้มีโอกาสอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีความสามารถในระดับเดียวกัน จึงมีวิธีการจัดกลุ่มที่เรียกว่าโปรแกรมจัดกลุ่มตามความสามารถ (Ability Grouping Program) ซึ่งจัดได้ในหลายลักษณะด้วยกัน ตามความเหมาะสม การจัดเป็นชั้นเรียนพิเศษ (Special Classes) เป็นการจัดกลุ่มตามความสามารถวิธีหนึ่งที่แยกเด็กที่มีความสามารถสูงออกจากกลุ่มเด็กปกติ การแยกกลุ่มอาจจะเป็นแบบเต็มวัน ครึ่งวัน หรือเฉพาะบางเวลา โดยอาจทำหลาย ๆ ครั้งต่อสัปดาห์ หรือเพียงสัปดาห์ละครั้ง อาจจะทำหลายวิชา หรือทำเฉพาะเพียงบางวิชา หรือเฉพาะบางเรื่องที่ต้องการ (ดวงเดือน อ่อนน่วม, 2529)

การที่เด็กที่มีความสามารถสูงได้มีโอกาส อยู่ร่วมกันและได้รับการเสริมการเรียนรู้ จะทำให้เด็กมีความสามารถอย่างเต็มที่ ไม่เบื่อเรียน มีความกระตือรือร้นในการเรียน ซึ่งตรงกับลักษณะของเด็กเก่งที่มีความกระตือรือร้น ชอบค้นคว้าหาความรู้ มีความสนใจ พอใจที่ได้ทำงานมากขึ้น (เพ็ญศรี ชินตาปัญญากุล, 2532) ขณะเดียวกัน มีแนวโน้มว่าจะเกิดพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์กลุ่มในด้านต่อไปนี้สูง คือ การถาม และได้รับคำตอบ การอธิบายให้สมาชิกกลุ่มฟัง การฟังคำอธิบายจากสมาชิกกลุ่มและการทำงานร่วมกันของสมาชิกกลุ่ม (บั้งอร ชวน้ำ, 2533)

นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความสามารถสูงว่าควรดำเนินการสอนดังนี้

ดุขฎฐิ บรินัทร ณ อยสุธา (2531) กล่าวว่า วิธีการสอน ควรฝึกให้คิดในรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น การฝึกให้คิดในระดับสูง (High level thinking) การแก้ปัญหา การฝึกให้มีความคิดสร้างสรรค์ การสืบสวนสอบสวน ทั้งหมดนี้เป็นการคิดไม่ใช้การลอกจำซึ่งใช้กันอยู่ทั่วไป

สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2532) ได้เสนอแนะวิธีการสอนดังนี้

1. สอนในอัตราที่เร็วกว่าสอนเด็กปกติ
2. ใช้วิธีสอนแบบสอบสวน (Inquiry techniques) และวิธีอภิปราย (discussion) บ่อยครั้ง
3. ใช้วิธีเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative learning groups) ในการสอนทำแบบฝึกหัดแก้ปัญหา โครงการกลุ่มตามความสามารถ และความสนใจของเด็ก
4. ใช้คำถามหลายประเภท ถามเพื่อประเมินผล ถามให้คิดวิเคราะห์ ถามให้คิดสังเคราะห์ ถามให้คิดเปรียบเทียบ ให้สรุป ให้คาดการณ์ล่วงหน้า เป็นต้น
5. ครูควรสอนทักษะการคิด (Thinking skills) เพื่อส่งเสริมความเป็นอัจฉริยะของเด็กด้วย

ดังนั้นการเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative learning) จึงเป็นวิธีเรียนวิธีหนึ่งที่ใช้สอนกลุ่มเด็กที่มีความสามารถสูง เป็นการเรียนที่ได้รับความนิยม และกล่าวถึงกันมากในปัจจุบันกล่าวคือ ผู้เรียนเรียนเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ มีการอภิปราย ได้ฝึกคิดในลักษณะการแก้ปัญหา ยอมรับ และปฏิเสธอย่างมีเหตุผล เน้นการช่วยเหลือกันระหว่างสมาชิกกลุ่มเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงานและบรรลุเป้าหมายของกลุ่มร่วมกัน การเรียนแบบร่วมมือ ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยนักการศึกษาหลายท่านการเรียนแบบร่วมมือตามแนวคิดของ Johnson, D.W. and Johnson, R.T., (1987) มีลักษณะดังนี้

1. นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม ขนาด 4 - 5 คน มีลักษณะ และความสามารถ ที่แตกต่างกัน สมาชิกกลุ่มมีความรับผิดชอบต่อกัน ช่วยกันทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ โดยมี จุดมุ่งหมายร่วมกัน แบ่งข้อมูล อุปกรณ์ในการทำงานระหว่างสมาชิกกลุ่ม
  2. สมาชิกกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ต่อกัน อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
  3. สมาชิกกลุ่มแต่ละคนมีความรับผิดชอบในตัวเอง ต่องานที่ได้รับมอบหมาย จุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ การที่แต่ละคนทำงานอย่างเต็มความสามารถ
  4. สมาชิกกลุ่มมีทักษะในการทำงานกลุ่ม (Small Group Skills) และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ครูสอนทักษะการทำงานกลุ่ม และประเมินการทำงานกลุ่มของนักเรียน
- ในการเรียนแบบร่วมมือ สมาชิกกลุ่มแต่ละคนจะมีงานและบทบาทที่ต้องหมุนเวียนกัน รับผิดชอบ (Wheeler, 1990) ดังนี้
1. ผู้ชี้แนะ (Facilitator) เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกเป็นบทบาทของผู้นำกลุ่มในการร่วมกันแก้ปัญหา หรือร่วมกันทำงานที่ได้รับมอบหมาย

2. ผู้บันทึก (Recorder) เป็นผู้บันทึก ผู้รายงานของกลุ่ม บันทึกและรายงาน ในสิ่งที่สมาชิกได้อภิปรายหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
3. ผู้ควบคุมเวลา (Timer) ในการทำงานต้องมีผู้คอยควบคุมเวลาว่า งานแต่ละชิ้น ขึ้นตอนใดต้องใช้เวลาเท่าไร
4. ผู้จัดอุปกรณ์ (Materials) อุปกรณ์ในการเรียนแต่ละชั่วโมง มีผู้รับผิดชอบ เมื่อได้รับจากครูผู้สอน
5. ผู้กระตุ้น (Encourager) เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ ให้คำอธิบายเพิ่มเติมแก่เพื่อนสมาชิก

สำหรับขั้นตอนการเรียนแบบร่วมมือนั้น Wheeler (1990) เสนอแนะว่าแต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 50-60 นาที โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ขึ้นนำเข้าสู่บทเรียน (Introduction) ใช้เวลาเรียนแต่ละครั้งประมาณ 8 - 15 นาที เป็นการทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้ว และทบทวนในเรื่อง บทบาทของการทำงานกลุ่ม การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อธิบายให้นักเรียนเข้าใจ ถึงความแตกต่างของบุคคลว่า ไม่มีใครสามารถทำทุกอย่างได้หมด จึงต้องอาศัยซึ่งกันและกัน

2. ขึ้นการทำงานกลุ่ม (Group work) ใช้เวลา 25 - 30 นาที มีการแจกอุปกรณ์การเรียน สมาชิกในกลุ่มทำงานตามบทบาทที่ได้รับ ร่วมกันปรึกษาหารือ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทุกคนมีส่วนร่วมในกลุ่ม

3. ขึ้นระดมสมอง (Wrap up / Pull idea together) ใช้เวลา 10-15 นาที ในขั้นนี้เป็นการเสนอผลงาน เสนอความคิดร่วมกันทั้งห้องเรียน ให้แต่ละกลุ่มได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น โดยครูจะต้องมีบทบาทคอยถาม เพื่อให้นักเรียนได้เสนอความคิดเห็นอย่างเต็มที่ และทุกคนได้มีส่วนร่วมในการเรียน

จากที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปเป็นขั้นตอนการเรียนแบบร่วมมือได้ดังนี้

1. ครูกำหนดบทเรียน และจัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอน
2. จัดกลุ่มนักเรียน มีลักษณะการจัดดังนี้
  - 2.1 นักเรียนเรียนเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ขนาดกลุ่ม 3 - 5 คน มีความแตกต่างกันในเรื่อง ความสามารถ เพศ เป็นต้น
  - 2.2 สมาชิกกลุ่มมีหน้าที่หมุนเวียนกันรับผิดชอบในด้านต่างๆ ได้แก่ ผู้ชี้แนะ ผู้บันทึก ผู้ควบคุมเวลา ผู้จัดอุปกรณ์ และผู้กระตุ้น
  - 2.3 การทำงานของสมาชิกกลุ่มประกอบด้วย เป้าหมายกลุ่ม ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล การปฏิสัมพันธ์ และมีทักษะการทำงานกลุ่ม

3. ครูสอนบทเรียนและทักษะการทำงานกลุ่ม การเรียนการสอนมี 4 ขั้นตอนดังนี้
  - 3.1 ขี่นำเข้าสู่บทเรียน
  - 3.2 ขี่ทำงานกลุ่ม (ขี่ระดมสมอง)
  - 3.3 ขี่เสนอผลงาน
  - 3.4 ขี่ประเมินผลการเรียน
4. การประเมินผลการเรียน
  - 4.1 ขี่การทดสอบ หรือการเสนอผลงานกลุ่ม
  - 4.2 ขี่บันทึกผลการเรียน คณะกรรมการทดสอบ หรือคณะของผลงานกลุ่มถือว่าเป็นคะแนนของเด็กแต่ละคนในกลุ่มด้วย คะแนนนี้ จะได้รับการบันทึกลงบนป้ายนิเทศแสดงความสามารถ กลุ่มใดได้คะแนนถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้จะได้รับรางวัล หรือการชมเชย

ภาษาอังกฤษเป็นวิชาหนึ่ง ที่มีความจำเป็นมากขึ้นในสังคมปัจจุบันที่กำลังพัฒนาอย่างรวดเร็วในด้านต่าง ๆ หลักสูตรประถมศึกษา.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้จัดให้ภาษาอังกฤษเป็นวิชาในกลุ่มประสบการณ์พิเศษสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามความสามารถและความสนใจ ตลอดจนอนุญาตให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการเลือกที่จะสอนหรือไม่สอนก็ได้ตามความเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2535) โรงเรียนต่าง ๆ ในระดับอำเภอและจังหวัด ซึ่งเด็กนักเรียนมีความสนใจที่จะศึกษาต่อจึงเลือกที่จะสอนวิชาภาษาอังกฤษ และในปัจจุบันได้มีการปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาอังกฤษไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สวัสดิ์ สุวรรณอักษร (2531) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เพื่อให้เด็กนักเรียนมีความรู้และมีทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ เพิ่มพูนประสบการณ์ทางภาษาอันจะเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ตลอดจนเพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากล

การเขียนภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่ยากที่สุดในบรรดาทักษะทั้งหมดอันได้แก่ ทักษะฟัง พูด อ่านและเขียน เพราะนักเรียนจะต้องประมวลเอาความรู้เรื่องคำศัพท์ และโครงสร้างที่เรียนไปแล้วมาผูกเป็นประโยคที่ถูกต้อง (นิตรวัลย์ โกวิทวิท, 2532) นอกจากนี้การเขียนยังเป็นทักษะที่มีความสำคัญมาก เพราะว่ามีผู้เรียนภาษาจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้ทักษะนี้เพื่อการติดต่อกับผู้อื่นทางตัวอักษร (ศรีมาลา นิมนะนิตย์, 2529) ซึ่งความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษให้ได้ผลดีนั้น ได้มีนักการศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ในวงการศึกษานี้ให้ความเห็นไว้ดังนี้

Valette (1967) ได้กล่าวว่า นักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ จะต้องได้รับการพัฒนาทักษะในเรื่องต่อไปนี้ก่อนคือ โครงสร้างทางไวยากรณ์ คำศัพท์ การสะกดคำ และเครื่องหมายวรรคตอน เมื่อเรียนรู้อะไรทั้ง 4 เรื่องนี้จนเกิดความชำนาญแล้ว ความสามารถด้าน ความคล่อง และลีลาในการเขียนก็จะเกิดตามมา ดังนั้นการทดสอบจึงวัดความก้าวหน้าของ นักเรียนในทักษะทั้ง 4 ที่กล่าวมา

Rivers (1972) กล่าวว่า ทักษะการเขียน ผู้เรียนจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถ เป็นลำดับขั้นตอน จากระดับต้นไปสู่ระดับสูง ดังนี้ เรียนรู้ระบบตัวอักษรในภาษาต่างประเทศ เรียนรู้การสะกดคำในภาษา เรียนรู้โครงสร้างภาษา และเรียนรู้การเลือกใช้คำหรือสำนวน ที่เหมาะสม

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การที่ผู้เรียนระดับต้นจะสามารถเขียนภาษาอังกฤษให้ได้ดีนั้นจะต้อง มีทักษะพื้นฐานด้านการเขียนใน 4 เรื่องได้แก่ โครงสร้างทางไวยากรณ์ (Grammatical Structure) คำศัพท์ (Vocabulary) การสะกดคำ (Spelling) และเครื่องหมายวรรคตอน (Punctuation)

ถึงแม้ว่าทักษะการเขียนจะเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างสมบูรณ์ แต่นักเรียนไทยส่วนใหญ่ยังมีข้อบกพร่องในการเขียนด้านทักษะพื้นฐานทั้ง 4 ด้าน อันประกอบด้วย โครงสร้างทางไวยากรณ์ คำศัพท์ การสะกดคำ และเครื่องหมายวรรคตอน อันมีผลให้การเขียนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร (สมบูรณ์ วิชาวันกุล, 2528) ปัญหาที่ สกัทร่า อักษรานุเคราะห์ (2532) ได้ให้ข้อเสนอแนะเรื่องการสอนว่า ควรให้โอกาสผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานด้วยกันเองมากขึ้น เช่นเดียวกับ สมิตรา อังวัฒนกุล (2533) ที่เสนอแนะว่าในการสอนเขียน ถ้าบรรยากาศการเรียนมีลักษณะเป็นมิตร ครูและเพื่อนร่วมชั้นให้กำลังใจและให้คำปรึกษาแล้วผู้เขียนจะลดความวิตกกังวลลง และจากงานวิจัยของ ศศิธร จ่างภากร (2531) ในเรื่องการสอนเขียนภาษาอังกฤษ พบว่า ในการสอนควรฝึกให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติเป็นกลุ่ม ก่อนการปฏิบัติเป็นรายบุคคล จะช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจ สบายใจ ไม่เครียด ไม่เบื่อหน่าย และมีความมั่นใจในการเขียนมากขึ้น ในส่วนของการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กที่มีความสามารถสูง ผดุง อารยะวิญญู (2533) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า เด็กที่มีความสามารถสูงมักจะเก่งในหลายด้าน ในด้านภาษาเด็กต้องการโอกาสในการฝึกทักษะการเขียนให้มากขึ้น เช่นเดียวกับที่ ดุษฎี บริพันธ์ ฌ อุษยา (2531) กล่าวไว้ว่า เด็กกลุ่มนี้ต้องการฝึกฝนทักษะพื้นฐานในการ

อ่าน การพูด และการเขียนเช่นเดียวกับเด็กทั่วไป และจากลักษณะนิสัยการคิดที่รวดเร็ว สนใจและทำอะไรร่วม ๆ กันหลาย ๆ อย่างอันเป็นอุปสรรคต่อการเรียบเรียงความคิด ที่จะเขียนบรรยายให้ได้ดีจึงควรได้รับการฝึกฝนด้านการเขียนเป็นพิเศษ งานที่ให้อ่านมีลักษณะ ทำทนายและกระตุ้นให้เด็กสนใจที่จะฝึกฝน

การเรียนแบบร่วมมือ เป็นรูปแบบการเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการกลุ่มวิธีหนึ่ง เน้นทักษะการคิดและการร่วมมือช่วยเหลือกัน ทำให้นักเรียนมีอิสระในการคิดอย่างมีเหตุผล มีการปรึกษาหารือและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เมื่อนักเรียนที่มีความสามารถสูงทางการเรียน วิชาภาษาอังกฤษ มาเรียนร่วมกับการเสริมกันช่วยกันย่อมเป็นไปได้มาก ทำให้กลุ่มสามารถ แก้ปัญหาได้ดีขึ้น ความวิตกกังวลกลัวความล้มเหลวลดน้อยลง ซึ่งจะส่งผลให้มีความสามารถในการเขียนสูงขึ้น Artzt and Newmam (1990) ได้ให้ข้อสนับสนุนว่าการเรียนแบบร่วมมือ สามารถพัฒนาบทเรียนต่าง ๆ และจัดเป็นโครงการเสริมบทเรียนได้ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าการเรียนแบบร่วมมือน่าจะเป็นรูปแบบการเรียนที่สามารถเสริม หรือเพิ่มพูนความรู้ให้แก่เด็กที่มีความสามารถสูง ทางการเรียนได้ โดยเฉพาะด้านความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการสื่อสารทางอักษร และที่ผ่านมามีงานวิจัยการเรียนแบบร่วมมือที่ศึกษากับกลุ่มเด็กเก่งโดยเฉพาะมีน้อยมาก ส่วนใหญ่ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มนักเรียนที่จัดคลุกัน ระหว่างเด็กเก่ง ปานกลาง อ่อน ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาวิธีการเรียนแบบร่วมมือ ที่จัดกับกลุ่มเด็กเก่งโดยเฉพาะ โดยนำวิธีการเรียนแบบร่วมมือของ Johnson and Johnson (1987) และการกำหนดบทบาทหน้าที่สมาชิกกลุ่มของ Wheeler (1990) มาปรับเข้าด้วยกัน เพื่อใช้ในการฝึกทักษะการคิด การช่วยเหลือกันในการเรียน และเพิ่มพูนความรู้ให้กับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการเขียนคำ ประโยค ข้อความสั้น ๆ ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียน วิชาภาษาอังกฤษ

สมมติฐานของการวิจัย

Slavin (1991) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือในทุกเนื้อหาวิชา กับนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทั้งในเขตเมืองและชนบท ระยะเวลาการวิจัยแต่ละครั้งใช้อย่างน้อย 4 สัปดาห์ ผลการศึกษาส่วนแสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีทักษะการแก้ปัญหาและมีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างมีคุณภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของ Johnson and Johnson (1987) ที่ได้ศึกษาวิจัยในเรื่องเดียวกันระหว่างปี ค.ศ. 1924 - 1981 ผลนี้ชี้ให้เห็นว่าการเรียนแบบร่วมมือทำให้ผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น มากกว่าการเรียนแบบแข่งขัน และเป็นรายบุคคล ผลนี้รวมในทุกระดับอายุ และในทุกสาขาวิชาและจากการศึกษาของ Augustin Gruber และ Hanson (1989 - 1990) พบว่าการเรียนแบบร่วมมือเป็นการเรียนที่ให้ประโยชน์ทั้งต่อเด็กเก่งและเด็กอ่อน จากการที่ได้ใช้การเรียนแบบร่วมมือมาเป็นเวลา 23 ปี ยืนยันได้ว่ามีการพัฒนาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นทั้งมีการพัฒนาทักษะทางสังคมและผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการเรียน นอกจากนี้จากการศึกษาวิจัยด้านหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความสามารถสูงของ TasseI - Baska (1989) ได้เสนอแนะให้นำวิธีเรียนแบบร่วมมือมาใช้ในการเรียนแบบแก้ปัญหา และโครงการกลุ่มตามความสามารถและความสนใจของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Johnson and Johnson (1992) ที่พบว่าการจัดเด็กเก่งเรียนตามลำพังหรือเรียนร่วมกับเด็กเก่งด้วยกัน โดยจัดเนื้อหาให้เหมาะสม ผลการเรียนจะดีขึ้นทั้งด้านความกว้างและความลึกของเนื้อหาวิชา

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า

1. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่เรียนการเขียนตามวิธีเรียนแบบร่วมมือจะมีความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่เรียนการเขียนตามแบบปกติ
2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่เรียนการเขียนตามวิธีเรียนแบบร่วมมือจะมีความสามารถด้านแนวความคิดในการเขียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่เรียนการเขียนตามแบบปกติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2536 โรงเรียนเมืองร้อยเอ็ด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย เป็นเนื้อหาที่สร้างขึ้นจากการนำแนวคิดการเขียนอย่างสร้างสรรค์ของวิลเลียมส์ (William's Cube CAI Model) จำนวน 10 แบบ ประกอบด้วย การใช้คำถามที่ช่วยให้หาคำตอบ การพิจารณาลักษณะ การเปลี่ยนแปลง การสร้างสิ่งใหม่จากโครงสร้างเดิม การค้นคว้าหาข้อมูล การแสดงออกจากการหยั่งรู้ การเขียนอย่างสร้างสรรค์ การประเมินสถานการณ์ การเขียนอย่างสร้างสรรค์จากการฟัง และการมองภาพในมิติต่าง ๆ มาสร้างเป็นเนื้อหาใหม่จำนวน 10 เรื่อง โดยจัดกิจกรรมการสอนเขียนใน 3 ลักษณะ คือ การเขียนรายการ การเขียนข้อความสั้น ๆ การเขียนรายงานจากการสัมภาษณ์

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

ตัวแปรต้น การเรียนการเขียนตามวิธีเรียนแบบร่วมมือ

การเรียนการเขียนตามแบบปกติ

ตัวแปรตาม

ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ

4. ระยะเวลาในการทดลอง การทดลองใช้เวลาภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2536 เป็นเวลา 4 สัปดาห์ จำนวน 70 คาบ

ข้อตกลงเบื้องต้น

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งทางโรงเรียนเป็นผู้วัดผล สามารถจำแนกนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนภาษาอังกฤษได้

คำจำกัดความ

การเรียนการเขียนตามวิธีเรียนแบบร่วมมือ หมายถึง การเรียนการเขียนภาษาอังกฤษที่จัดเสริมให้แก่กลุ่มเด็กนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียน จัดในลักษณะของชั้นเรียนพิเศษนอกเวลาเรียน นักเรียนเรียนเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ขนาดกลุ่ม 4 คน มีทั้งเพศชายและเพศหญิง สมาชิกในกลุ่มมีทักษะพื้นฐานในการเขียนภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน ในการทำงาน สมาชิกกลุ่มมีหน้าที่และบทบาทที่ต้องรับผิดชอบ คือ บทบาทผู้ชี้แนะและผู้กระตุ้นให้ความช่วยเหลือผู้บันทึกและผู้รายงาน ผู้ควบคุมเวลาและผู้จัดการด้าน อุปกรณ์การเรียน ผู้เรียนจะได้รับการฝึกทักษะการทำงานกลุ่มก่อนการเรียน และใช้ทักษะดังกล่าวในการทำงานกลุ่มร่วมกัน สมาชิกกลุ่มมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย การเรียนจะเน้นทักษะการคิด การร่วมมือช่วยเหลือกันในการอภิปราย อธิบายแสดงความคิดเห็น รับฟังและเคารพความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอย่างมีเหตุผล ผลงานกลุ่มที่ทำคะแนนได้ถึงเป้าหมายที่กำหนดจะได้รับการเสริมแรง

การเรียนการเขียนตามแบบปกติ หมายถึง การเรียนการเขียนภาษาอังกฤษแบบกลุ่มใหญ่ มีครูเป็นผู้สอนบทเรียน นักเรียนเรียนไปพร้อม ๆ กันทั้งชั้น ด้วยวิธีการเดียวกันและใช้เวลาเรียนเท่ากัน

ผลของการเรียนแบบร่วมมือ หมายถึง ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษตามเนื้อหาที่กำหนดให้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ หลังจากการเรียนด้วยวิธีเรียนแบบร่วมมือแล้ว

ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถในการเขียนคำ ประโยค ข้อความ เรียบเรียงตรงตามเนื้อหาที่กำหนดให้ พิจารณาทั้งในด้านการเขียนอย่างสร้างสรรค์และหลักเกณฑ์ทางภาษา วัดได้จากการทำแบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การเขียนภาษาอังกฤษอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การเขียนตามแนวคิดของวิลเลียมส์ (William's Cube CAI Model) จำนวน 10 แบบ ได้แก่ การใช้คำถามที่ยั่วให้หาคำตอบ การพิจารณาลักษณะ การเปลี่ยนแปลง การสร้างสิ่งใหม่จากโครงสร้างเดิม การค้นคว้าหาข้อมูล การแสดงออกจากการหยั่งรู้ การเขียนอย่างสร้างสรรค์ การประเมินสถานการณ์ การเขียนอย่างสร้างสรรค์จากการฟัง และการมองภาพในมิติต่าง ๆ โดยจัดกิจกรรมการสอนเขียนใน 3 ลักษณะ คือ การเขียนรายการ การเขียนข้อความสั้น ๆ และการเขียนรายงานจากการสัมภาษณ์

หลักเกณฑ์ทางภาษา หมายถึง ความสามารถในการเขียนคำ ประโยค ข้อความสั้น ๆ ได้ถูกต้องในเรื่อง การสะกดคำ โครงสร้างทางไวยากรณ์ กลไกการเขียน และเขียนได้ถูกต้องตรงตามเนื้อหาที่กำหนด

แบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ หมายถึง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเขียนคำ ประโยค ข้อความ เรียบเรียงตรงตามเนื้อหาที่กำหนดให้ ทั้งในด้าน การเขียนอย่างสร้างสรรค์และหลักเกณฑ์ทางภาษา

ทักษะพื้นฐานในการเขียนภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถในเรื่องหลักเกณฑ์ทางไวยากรณ์ คำศัพท์ การสะกดคำ และเครื่องหมายวรรคตอน ที่นักเรียนควรมีความรู้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แบบทดสอบความสามารถด้านทักษะพื้นฐานในการเขียนภาษาอังกฤษ หมายถึง แบบทดสอบความสามารถในการใช้หลักเกณฑ์ทางไวยากรณ์ คำศัพท์ การสะกดคำ และเครื่องหมายวรรคตอน ที่กำหนดในหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2536 โรงเรียนเมืองร้อยเอ็ด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป ในแต่ละภาคเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร วารสารต่าง ๆ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) คู่มือครูหนังสือ English Is Fun เล่ม 3 - 4 การสอนตามแนวคิดของ วิลเลียมส์ (William's Cube CAI Model) และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเขียนภาษาอังกฤษ การเรียนแบบร่วมมือ และการเขียนอย่างสร้างสรรค์

2. ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2536 โรงเรียนเมืองร้อยเอ็ด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 361 คน

3. ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 66 คน มีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างประชากรดังนี้

ผู้วิจัยศึกษาสมุทราผลงานผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียน เพื่อคัดเลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 ในแต่ละภาคเรียนมีคะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป ได้นักเรียนจำนวน 97 คน นำคะแนนของนักเรียนแต่ละคนในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 รวมกันเรียงตามลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อย คัดเลือกนักเรียนไว้จำนวน 70 คน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถด้านทักษะพื้นฐานในการเขียนภาษาอังกฤษ แล้วสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมเรียน มีนักเรียนสมัครเข้าร่วมเรียน จำนวน 66 คน จากนั้นแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม โดยวิธีการจับคู่คะแนนที่เท่ากัน หรือใกล้เคียงกัน (Match by pair) ได้นักเรียนกลุ่มทดลองจำนวน 32 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 34 คน

4. ในกลุ่มทดลองนำคะแนนจากการทดสอบความสามารถด้านทักษะพื้นฐานในการเขียนภาษาอังกฤษมาเรียงลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อย แบ่งเป็นกลุ่ม คะแนนสูง ปานกลาง ต่ำ แยกตามกลุ่มชายและกลุ่มหญิงตั้งนี้กลุ่มคะแนนสูง 4 คน กลุ่มคะแนน ปานกลาง 8 คน และกลุ่มคะแนนต่ำ 4 คน จัดนักเรียนเป็น 8 กลุ่ม ๆ ละ 4 คนในแต่ละกลุ่มจะมีนักเรียนที่มีคะแนน

สูง 1 คน ปานกลาง 2 คน ต่ำ 1 คน ซึ่งเป็นนักเรียนชาย 2 คน และเป็นนักเรียนหญิง 2 คน

5. แผนการสอนที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแผนการสอนการเขียนตามวิธีเรียนแบบร่วมมือ จำนวน 10 แผน และแผนการสอนการเขียนตามแบบปกติ จำนวน 10 แผน แผนฝึกทักษะการทำงานกลุ่ม จำนวน 5 แผน โดยได้นำแผนการสอนและแผนฝึกทักษะการทำงานกลุ่มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของเนื้อหาและกิจกรรม แล้วนำไปทดลองสอนกับนักเรียนที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชุด ได้แก่

6.1 แบบทดสอบความสามารถด้านทักษะพื้นฐานในการเขียนภาษาอังกฤษ
จำนวน 1 ฉบับ

6.2 แบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ จำนวน 10 ฉบับ

7. ผู้วิจัยฝึกทักษะการทำงานกลุ่มให้นักเรียนกลุ่มทดลอง โดยใช้แผนฝึกทักษะการทำงานกลุ่มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 5 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง จำนวน 5 ชั่วโมง

8. ผู้วิจัยดำเนินการสอนการเขียนภาษาอังกฤษนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มทดลองสอนโดยวิธีเรียนแบบร่วมมือ กลุ่มควบคุมสอนโดยวิธีเรียนแบบปกติ ตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเวลา 4 สัปดาห์ จำนวน 16 ชั่วโมง

9. เมื่อสอนครบตามกำหนด ให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ

10. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง โดยการทดสอบค่า t (t - test)

11. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้วิธีการสอนสำหรับการเขียนภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

2. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเห็นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร และได้แนวคิดสำหรับสร้างหลักสูตรให้เหมาะสมตรงกับความต้องการของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนในกลุ่มวิชาต่าง ๆ